

Steppeparelmoervlinder

Melitaea aurelia

De steppeparelmoervlinder is een onregelmatige standvlinder die enige jaren achtereen in twee kalkgraslanden is gevonden. Hier vloog hij in één generatie tussen midden mei en eind juni.

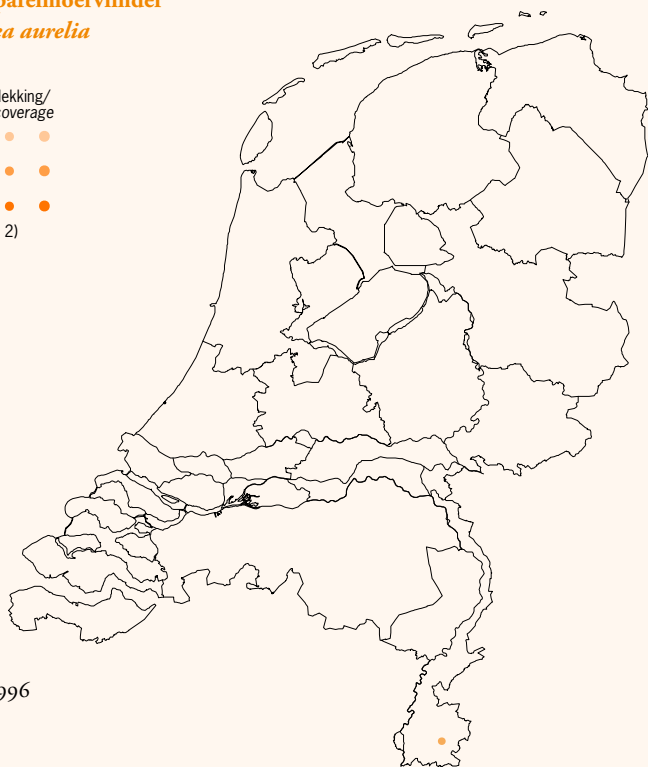
Levenscyclus en gedrag

De waardplanten van de steppeparelmoervlinder zijn weegbreesoorten, vooral smalle weegbree *Plantago lanceo-*

Steppeparelmoervlinder

Melitaea aurelia

→ dekking/
coverage
aantal/
number
(Cat. 2)

1981-1996

lata en ruige weegbree *P. media*. Daarnaast wordt kleine ratelaar in de literatuur genoemd. Het vrouwtje legt de eitjes in een groep van 150-250 bij elkaar, eventueel gevolgd door een tweede legsel. De rupsen overwinteren halfvolgroeid in spinselnesten in de strooisellaag. (BINK 1992). Het aantal vlinders varieert aanzienlijk tussen vrij hoog en zeer hoog, tussen de 16 en de 260 individuen per ha. De mannetjes houden patrouillevluchten. (BINK 1992).

Vliegtijd en overwintering

De steppeparelmoervlinder vliegt in één of twee generaties, afhankelijk van ligging en hoogte van het vliegterrein. In Nederland vloog de soort in één generatie tussen 25 mei en 30 juni. De uiterste vliegdata zijn 22 mei en 22 juli. De rupsen overwinteren halfvolgroeid in rupsennesten. (BINK 1992).

Leefgebied

De steppeparelmoervlinder leeft in open, droge, vaak stenige graslanden, vooral kalkgraslanden. (AKKERMANS ET AL. 2001).

Mobiliteit, verspreiding en trend

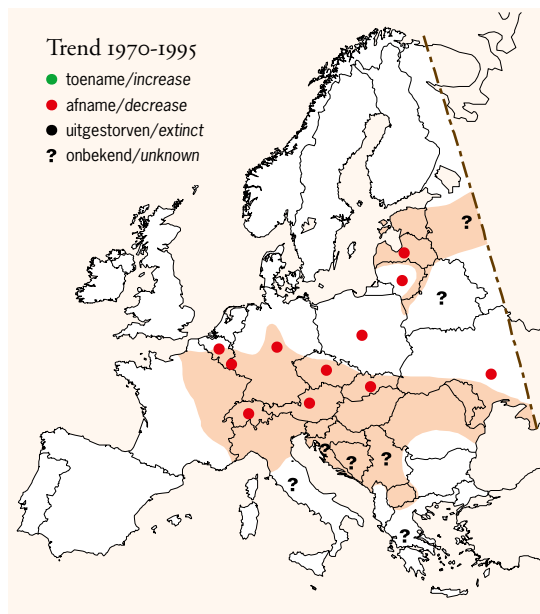
De steppeparelmoervlinder wordt in de literatuur honkvast genoemd.

Deze soort komt slechts in een beperkt deel van Centraal-Europa voor. In Nederland werd hij voor het eerst in mei 1993 in Zuid-Limburg gevonden. Toen werden vrijwel gelijktijdig vlinders gezien op twee kalkgraslanden: de Kunderberg en de spoorweginsnijding bij Eys. Tot en met 1995 (Kunderberg) en 1996 (Eys) is de soort hier in wisselende aantallen - van een tot enkele tientallen exemplaren (37 individuen is het maximum bij Eys in 1994) - waargenomen. Na 1996 zijn er geen meldingen meer. (AKKERMANS ET AL. 2001).

De herkomst van de vlinders in Zuid-Limburg is omstreeden. Het vermoeden dat het om een particuliere introductie ging is echter nooit bevestigd. De steppeparelmoervlinder is zeldzaam in de Ardennen. Hij kwam altijd al voor op een aantal kalkgraslanden in de Eifel, maar is daar algemener geworden. In Duitsland is de soort bezig met een lich-

Trend 1970-1995

● toename/increase
● afname/decrease
● uitgestorven/extinct
? onbekend/unknown

te uitbreiding naar het westen en noordwesten. Het is daarom mogelijk dat de soort hier op eigen kracht is gekomen en zich tijdelijk heeft kunnen handhaven. (SMEETS 1994, AKKERMANS ET AL. 2001, VAN SWAAY 1994A, FARTMANN 2004).

Bescherming

De steppeparelmoervlinder is op Europees niveau een kwetsbare soort die met 20-50% per 25 jaar achteruitgaat. Uit Vlaanderen zijn alleen twee oude collectie-exemplaren bekend en in Wallonië komt de vlinder schaars voor en staat hij op de Rode Lijst. (VAN SWAAY & WARREN 1999). In Nederland zijn speciale beschermingsmaatregelen nog niet aan de orde.

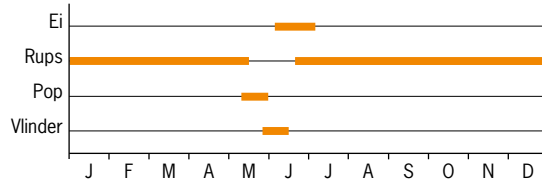
Toekomst

Het is niet bekend waardoor de steppeparelmoervlinder weer is verdwenen. Het valt niet te voorspellen of deze soort hier weer voor zal komen.

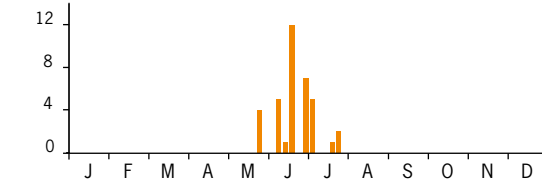
SUMMARY

Nickerl's Fritillary *Melitaea aurelia*

Melitaea aurelia was an irregular resident. Between 1993 and 1996, two small populations occurred on limestone grasslands in the province of Limburg; the highest number of individuals seen was thirty-seven at one spot. These were most likely of German origin as the species has recently expanded there; introduction of butterflies by a private individual could not be confirmed. The species flew in one generation from the end of May until the end of June and hibernated as a half-grown caterpillar.

Stadia-diagram / Life cycle diagram (respectively egg, caterpillar, pupa, imago)

Vliegtijd / Flight period

Trend 1900-2000